

Установилъ се е отначало като търговецъ въ Браила, но скоро вижда, че сърдцето му не е за търговия и влиза въ кръга на *Раковски*. *Х. Ставри*, може смѣло да се каже, е първия революционенъ ученикъ на Раковски. Още при първия зовъ на Кримската война (1853 г.) той залавя оръжието и влиза въ доброволческия отрядъ на руската войска, който е билъ събранъ отъ неговия съгражданинъ Селимински и въ редоветъ на който имало много други сливенци. Кисимовъ въ своитъ спомени нарича *Х. Ставри* по тоя случай *волентирски капитанъ*, отъ дѣто се вижда, че *Х. Ставри* се отличава прѣзъ войната и билъ произведенъ въ офицерски чинъ.

Слѣдъ свършването на войната той взелъ видно участие въ приготовленията за възстания въ самата България. Прѣломътъ слѣдъ руско-турската война (съ край въ 1856 г.) въ българскитъ надежди е извѣстенъ. Българитъ се разочароваватъ отъ рускитъ несполуки и обръщатъ погледитъ си къмъ себе си. Въ Одеса прибѣгватъ мнозина бивши доброволци и се залавятъ за организирането на възстания въ прѣдѣлитъ на България. Първитъ български агенти-революционери, пратени отъ емигрантския кружокъ въ Одеса, сж били *Х. Ставри* и *Иванъ Карапанчовъ*.¹⁾ Послѣдниятъ, същъ родомъ отъ Сливенъ, е слѣдвалъ по това врѣме въ Русия медицина или по-право, билъ е вече на военна медицинска служба, защото сливенци го запомнили като „капитанъ“. *Иванъ Карапанчовъ* е извѣстниятъ по-послѣ полковникъ *Д-ръ Пановъ*, за когото ще говоримъ на друго мѣсто. Роденъ е билъ около 1825 г. Училъ се е при сливенеца Доброплодни въ Котелъ заедно съ *Д-ръ Мирковичъ* и заминава въ Русия кждѣ 1847 г., заедно съ извѣстния по-послѣ генералъ Кишелски.

Въ Сливенъ тѣ били пратени съ мисията да изучатъ условията и пропагандиратъ идеята за подигане именно тукъ възстание. Това е било въ 1860 г., но вслѣдствие на единъ доносъ, властитѣ подушватъ диритѣ имъ и ги залавятъ.²⁾

Билъ е „сърдченъ патриотъ“, „мжжага човѣкъ“, — „домузъ-ерифъ“ както се изразявали турцитѣ. Ср. разказа за „войвода Ставро“, критъ въ Търново. Порняковъ въ „Свѣтлина“, Юл. - Августъ, 1905 стр. 20.

¹⁾ Виденъ българинъ въ Одеса по това врѣме е билъ сливенецътъ Анастасий Диамантиевъ Ивановъ.

²⁾ У Димитровъ, Кн. Бѣлг., II, 224, казаното, че *У. Ставри*, и *Карапанчовъ* дошли въ Сливенъ прѣзъ 1862 г. — не е вѣрно. То се отнася за *Х. Ставри* и *Никола Паскалевъ*, които дѣйствително сж идвали въ Сливенъ прѣзъ 1862 г. Сжщата грѣшка е и у *П. Хитовъ* (Пжтуване по Ст. пл.).

Прѣзъ идването имъ въ 1860 г. въ Сливенъ, *Х. Ставри* билъ-заловенъ и прѣдаденъ на властитѣ въ Цариградъ, дѣто рускиятъ посла,